

Mestské lesy Košice a.s.

**Lesy s veľkým spoločenským významom
na území v obhospodarovaní
Mestských lesov Košice a.s.**

**Spracoval: Ing.Marek Obšitôš
Košice 2023**

ÚVOD

Lesy plnia množstvo funkcií nevyhnutných nielen pre život človeka, ale aj pre samotnú prírodu a zachovanie biodiverzity. Preto im právom prislúcha zvýšená pozornosť a hospodárske opatrenia vykonávané v lesoch by mali smerovať k zachovaniu, respektíve posilneniu environmentálnych a sociálnych funkcií lesa. K tomuto cieľu smeruje aj koncept lesov s veľkým spoločenským významom.

Koncept lesov s veľkým spoločenským významom sa zameriava na identifikáciu a obhospodarovanie lesov, ktoré sú mimoriadne hodnotné z hľadiska ich environmentálnych, ekologických, sociálnych a kultúrnych funkcií.

2. ČO SÚ LESY S VEĽKÝM SPOLOČENSKÝM VÝZNAMOM

Podľa návrhu „Štandardov lesného hospodárstva pre SR“ je obhospodarovateľ povinný hospodáriť tak, aby hospodárske činnosti v lesoch s vysokou ochrannou hodnotou zachovávali alebo zlepšovali charakteristické znaky, ktorými sa tieto lesy vyznačujú. Ide predovšetkým o nasledovné lesy:

1. globálne, regionálne a národne významné lesy z hľadiska biologickej rozmanitosti,
2. lesy s medzinárodne, regionálne a národne významnými rozsiahlymi lesnými komplexmi,
3. lesy so zriedkavými, ohrozenými a vzácnymi lesnými ekosystémami,
4. lesy s významnou pôdoochrannou a hydrickou funkciou,
5. lesy významné z hľadiska plnenia základných životných potrieb miestnych komunít,
6. lesy významné pre miestne komunity z hľadiska sociálnych a tradičných kultúrnych hodnôt.

Rozhodnutia, ktoré sa vzťahujú na lesy s vysokou ochrannou hodnotou musia byť vždy zvažované na základe princípu preventívnej opatrnosti.

3. PROCES VÝBERU LESOV S VEĽKÝM SPOLOČENSKÝM VÝZNAMOM

Výber lesov s vysokým spoločenským významom sa opiera o postupy stanovené v Návrhu metodiky pre identifikáciu, obhospodarovanie a monitoring lesov s vysokým spoločenským významom, ktorú vypracovala organizácia FSC Slovensko.

Proces identifikácie a hodnotenia lesov s vysokým spoločenským významom sa zakladá na dvoch krokoch a to:

- a) predbežnom hodnotení, a
- b) podrobnom hodnotení.

Identifikácia sa musí opierať o odborné podklady a do procesu sú zapojené aj relevantné záujmové skupiny.

Na území Mestských lesov Košice a.s. zatiaľ prebieha iba predbežné hodnotenie, kde odborní pracovníci Mestských lesov Košice a.s. na základe podkladov z PSL, informácií od správ ŠOP SR, od iných organizácií, vlastných poznatkov a terénneho prieskumu vytipovali územia - lesné porasty, ktoré pravdepodobne spĺňajú kritéria, pre zaradenie lesov do jednotlivých kategórií lesov s vysokým spoločenským významom.

Podrobné hodnotenie bude uzavreté po prípadných následných konzultáciách so záujmovými skupinami, ak o to prejavia záujem. Informácie o lesoch s

vysokým spoločenským významom by mali byť neustále dopĺňané na základe najnovších poznatkov.

LESY S VEĽKÝM SPOLOČENSKÝM VÝZNAMOM (LVSV)

High Conservation Value Framework for Slovakia

Interim National Standard for Slovakia (draft 2021)

LVSV 1: Druhovú diverzitu. Koncentrácia biologickej diverzity zahŕňajúca endemické, zriedkavé, ohrozené a kriticky ohrozené druhy rastlín a živočíchov významné na celosvetovej, regionálnej alebo národnej úrovni

1.1 Koncentrácia biologickej diverzity

1.2 Koncentrácia endemických druhov

1.3 Vzácné, ohrozené a zriedkavé biotopy

LVSV 2:

2.1 Nenarušené lesné ekosystémy (**neaplikovateľné v pomeroch Slovenska**)

2.2 Rozľahlé lesné ekosystémy so životaschopnými populáciami prirodzene sa vyskytujúcich významných druhov rastlín a živočíchov s výmerou nad 10 000 ha

2.3 Ekosystémové medzičlánky a mozaiky (*napr. biocentrá a biokoridory*)

LVSV 3: Ekosystémy, biotopy a refúgiá výskytu zriedkavých, ohrozených a kriticky ohrozených druhov rastlín a živočíchov.

3.1 Zriedkavé, ohrozené a kriticky ohrozené ekosystémy

3.2 Zriedkavé, ohrozené a kriticky ohrozené habitaty

3.3 Refúgiá

LVSV 4: Rozhodujúce ekosystémové služby. Základné ekosystémové služby v kritických situáciách zahŕňajúce ochranu vodných zdrojov vrátane kontroly pôdnej a svahovej erózie

4.1 Vodné zdroje

4.2 Kontrola pôdnej a svahovej erózie

4.3 Ostatné ekosystémové služby (*napr. rekreácia - cyklotrasy, turistika*)

LVSV 5: Potreby miestnych komunít. Lokality a zdroje nevyhnutné pre zabezpečovanie základných potrieb miestnych komunít alebo domorodého obyvateľstva

5.1 Lokality a zdroje nevyhnutné pre zabezpečovanie základných potrieb miestnych komunít (*živobytie, zdravotná starostlivosť, potrava, voda a pod.*)

5.2 Lokality a zdroje nevyhnutné pre zabezpečovanie základných potrieb domorodého obyvateľstva (**neaplikovateľné v pomeroch Slovenska**)

LVSV 6: Kultúrne hodnoty. Stanovištia, biotopy a prírodné útvary celosvetového alebo národného kultúrneho, archeologického a historického významu a/alebo kritickej kultúrnej,

ekologickej, ekonomickej alebo duchovnej dôležitosti pre tradičnú ľudovú kultúru miestnych komunít alebo domorodého obyvateľstva definované za účasti týchto spoločenstiev.

6.1 Stanovištia, zdroje, biotopy a prírodné útvary celosvetového alebo národného kultúrneho, archeologického a historického významu

(lokality svetového kultúrneho a prírodného dedičstva, národné kultúrne pamiatky, pamätné miesta)

6.2 Stanovištia, zdroje, biotopy a prírodné útvary kritickej kultúrnej, ekologickej, ekonomickej alebo duchovnej dôležitosti pre tradičnú ľudovú kultúru miestnych komunít

(pramene a významné vodné zdroje, významné lesoparkové lokality, pietne miesta)

6.3 Stanovištia, zdroje, biotopy a prírodné útvary kritickej kultúrnej, ekologickej, ekonomickej alebo duchovnej dôležitosti pre tradičnú ľudovú kultúru domorodého obyvateľstva (**neaplikovateľné v pomeroch Slovenska**)

Odporúčaný manažment

Manažmentové opatrenia by mali byť realizované tak, aby historicky, kultúrne a nábožensky významné územia zostali zachované, ochránené pred poškodením, ohrozením a znehodnotením. Postupuje sa podľa platnej legislatívy, prípadne sa manažmentové opatrenia môžu dohodnúť aj v rámci konzultácií so záujmovými skupinami.

Pre chránené územia, v ktorých existuje program starostlivosti, dodržiavať manažmentové opatrenia stanovené v programoch starostlivosti vrátane bezzásahového režimu.